

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 102/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Lesnej spoločnosti PAVLOVCE, pozemkového spoločenstva**, Pavlovce 143, IČO 42 031 508, právne zastúpenej advokátom JUDr. Miroslavom Sklenárom, Kováčska 40, Košice, proti postupu Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní sp. zn. 8 Cb 22/2012 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cb 22/2012.

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci ňou podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 Cb 22/2012-880 z 31. júla 2019 (ďalej len „uznesenie o trovách konania“), priznať jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením o trovách konania bol žalobca zaviazaný uhradiť žalovanému (sťažovateľke) trovy konania v sume 3 804,68 eur. Uznesenie o trovách konania bolo právnenému zástupcovi sťažovateľky doručené 21. augusta 2019.

3. Proti uzneseniu o trovách konania podala sťažovateľka 5. septembra 2019 prostredníctvom svojho právneho zástupcu sťažnosť, ktorú doručila okresnému súdu elektronicky e-mailom z „*dôvodu výpadku funkcionalít na webstránke slovensko.sk*“. Právny zástupca sťažovateľky vyhodnotil, že nejde o podanie vo veci samej, a preto toto podanie súdu nedoručoval.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zároveň uvádza, že kancelária okresného súdu dostala 18. februára 2020 od vyššej súdnej úradníčky (ďalej len „VSÚ“) pokyn na vyzvanie právneho zástupcu sťažovateľky, aby oznámil, či sťažnosť proti uzneseniu o trovách konania bola podaná v elektronickej forme so zaručeným elektronickým podpisom. Obdobný pokyn dostala kancelária aj 12. mája 2020.

5. Dňa 22. júla 2020 spísala VSÚ úradný záznam o neprihliadaní na mailové podanie sťažovateľky z 5. septembra 2019 z dôvodov, že súčasťou mailu, ako ani príloh údajne nemala byť samotná sťažnosť, že sťažovateľka nedoručila sťažnosť proti uzneseniu o trovách v elektronickej podobe so zaručeným elektronickým podpisom, a zároveň, že sťažovateľka na výzvy okresného súdu nereagovala, teda nepreukázala doručenie sťažnosti korektným spôsobom.

6. V súvislosti s úradným záznamom VSÚ podala sťažovateľka 6. decembra 2021 predsedníčke okresného súdu, ako aj vo veci konajúcej sudkyni sťažnosť na prietahy v konaní proti nesprávnemu úradnému postupu a proti nesprávne vyznačenej doložke právoplatnosti na uznesení o trovách konania. V uvedenej sťažnosti sťažovateľka namietala, že sťažnosť proti uzneseniu o trovách konania v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a ústavného súdu nie je možné považovať za podanie vo veci. Z toho sťažovateľka tiež vyvodila, že pokiaľ nejde o vec samu, elektronické podanie nespadá pod režim zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“), a teda nie je potrebné doručovať také podanie so zaručeným elektronickým podpisom. Sťažovateľka okrem toho namietala aj skutočnosť, že jej nebola doručená doložka právoplatnosti uznesenia o trovách konania. Prietahy v konaní sťažovateľka odôvodnila tým, že okresný súd o jej sťažnosti proti uzneseniu o trovách konania nerozhodol ani rok a pol po riadnom doručení opravného prostriedku.

7. Okresný súd na uvedené sťažnosti reagoval listom zo 4. januára 2022 v ktorom predsedníčka okresného súdu uviedla, že sťažnosť proti uzneseniu o trovách konania je podľa § 123 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) podaním vo veci samej a v rámci elektronického doručenia je preto potrebná autorizácia.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti naďalej trvala na tom, že konanie o náhrade trov konania nie je konaním vo veci samej, čo vyvodila z toho, že ani § 123 ods. 2 CSP sťažnosť proti uzneseniu

o trovách konania explicitne nezaraďuje medzi konania vo veci samej. Podľa jej názoru okresný súd „*nekoná právne predpokladaným spôsobom a pri výklade právnych noriem postupuje nonkonformným spôsobom a uprednostňuje taký výklad právnych noriem, ktorý je nezmyselný a absurdný*“.

9. V súvislosti s tvrdením, že sťažnosť proti uzneseniu o trovách konania nie je podaním vo veci samej sťažovateľka poukázala na rozhodnutie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 115/2020 z 1. apríla 2020.

10. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa sťažovateľky v tom, že „*námietky týkajúce sa nesprávneho procesného postupu Okresného súdu Vranov nad Topľou sú dôvodné a konaním Okresného súdu Vranov nad Topľou boli vyvolané zbytočné prietahy v konaní, ktorých dôsledkom je že na strane Sťažovateľa naďalej trvá stav právnej neistoty z dôvodu, že doposiaľ nebolo rozhodnuté o jeho právach a nárokoch na náhradu trov konania a Okresný súd Vranov nad Topľou svojím nesprávnym procesným postupom súčasne zaťažuje Sťažovateľa ďalšími zbytočnými finančnými a časovými výdajmi.*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutým uznesením o trovách konania. Sťažovateľka predovšetkým namieta postup okresného súdu v tom smere, že na sťažnosť proti uzneseniu o trovách konania neprihliadal z dôvodu absencie zaručeného elektronického podpisu či písomného doplnenia.

12. Podľa § 36 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v konaní pred ústavným súdom sa advokát nemôže dať zastúpiť advokátskym koncipientom.

13. Podľa § 43 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí byť datovaný a podpísaný navrhovateľom alebo jeho zástupcom.

14. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

15. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde ak tento zákon v piatej časti alebo šiestej časti neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, vzťahuje sa na konanie pred ústavným súdom podľa povahy veci primerane Civilný sporový poriadok.

16. Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde na konanie pred ústavným súdom sa použije zákon o e-Governmente.

17. Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

18. Ústavná sťažnosť, ako aj prílohy vrátane splnomocnenia boli ústavnému súdu doručené 24. januára 2022 elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu.

19. Ústavná sťažnosť bola doplnená 3. februára 2022. Uvedené doplnenie bolo urobené elektronicky, pričom obsahovalo zaručený elektronický podpis. V rámci doplnenia bola ústavnému súdu okrem iného opätovne doručená ústavná sťažnosť, splnomocnenie sťažovateľky udelené advokátovi JUDr. Miroslavovi Sklenárovi a tiež substitučné splnomocnenie advokáta udelené Mgr. Ladislavovi Šimovi (ďalej len „advokátsky koncipient“) v rozsahu „... na podpisovanie písomných podaní a jednotlivých príloh v konaní pred Ústavným súdom... v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. č.: 8Cb/22/2012, v ktorej substitučný splnomocniteľ zastupuje Lesnú spoločnosť Pavlovce, pozemkové spoločenstvo...“. Autorizáciu doplnenia ústavnej sťažnosti vykonal advokátsky koncipient. Inak povedané, ústavná sťažnosť aj splnomocnenie doručené ústavnému súdu boli podpísané zaručeným elektronickým podpisom patriacim advokátskemu koncipientovi, nie advokátovi ako právnomu zástupcovi sťažovateľky.

20. Z uvedeného vyplýva, najmä s prihliadnutím na § 36 zákona o ústavnom súde, že ústavná sťažnosť, nebola v zákonnej lehote 10 dní doplnená riadnym spôsobom. Na doplnenie podpísané zaručeným elektronickým podpisom advokátskeho koncipienta vzhľadom na vylúčenie substitučného splnomocnenia vyjadreného *expressis verbis* v § 36 zákona o ústavnom súde nie je možné prihliadať.

21. Ústavný súd pripomína, že na odstránenie nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí slúži predovšetkým inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom (k tomu pozri napr. I. ÚS 102/2019, I. ÚS 388/2018, III. ÚS 278/2018). Je evidentné, že právny zástupca sťažovateľky ako advokát si bol vedomý skutočnosti, že elektronické podanie ústavnej sťažnosti musí byť autorizované v zmysle zákona o e-Governmente, na druhej strane však úplne opomenul vylúčenie zastupovania advokátskym koncipientom.

22. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené

zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelým patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

23. Uvedené zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

24. Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za vhodné vyjadriť sa aj k ústavnou sťažnosťou napadnutému postupu okresného súdu. Podľa názoru sťažovateľky podanie sťažnosti proti uzneseniu o trovách konania vydanému VSÚ nie je podaním vo veci samej, teda nie je potrebná jeho autorizácia v zmysle zákona o e-Governmente.

25. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2003 Z. z.“) vyšší súdny úradník je oprávnený vykonávať úkony súdu v civilnom procese, správnom súdnom procese, v trestnom konaní, v konkurznom konaní a inú činnosť súdu v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu samostatne. Poverenie je súčasťou rozvrhu práce alebo súčasťou súdneho spisu (§ 3 ods. 5 zákona č. 549/2003 Z. z.). Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 549/2003 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. v civilnom procese a správnom súdnom procese vyšší súdny úradník rozhoduje na základe poverenia sudcu aj o výške náhrady trov konania.

26. Ústavný súd v uznesení č. k. PL. ÚS 10/2019 z 30. januára 2019 uviedol: „Rozhodovanie o výške náhrady trov konania sa novou právnou úpravou civilného procesu prenieslo do časti konania po jeho právoplatnom skončení, keď výsledok sporového konania je už nespochybniteľný, a preto aj miera úspechu [prípadne iných okolností (§ 257 CSP)] z hľadiska trov je jednoznačne určená. O výške trov konania preto rozhoduje súd uznesením, ktoré vydá VSÚ [§ 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 549/2003 Z. z.]. Táto nová úprava je istou obdobou tzv. porozsudkovej agendy upravenej v Trestnom poriadku (§ 553 a § 558 Trestného poriadku). V trestnom konaní sa rozhodovanie o výške trov konania súdnym úradníkom osvedčilo a je považované za ústavne konformné (I. ÚS 342/2012, I. ÚS 490/2015, III. ÚS 537/2015, III. ÚS 242/2016) za predpokladu, že proti rozhodnutiu VSÚ musí byť vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhodne sudca (PLz. ÚS 1/08, IV. ÚS 267/2012). To isté platí aj v konaní civilnom, keď proti uzneseniu VSÚ, ktoré vydá o výške trov konania, je vždy prípustná sťažnosť (§ 239 ods. 1 CSP)... VSÚ podľa súčasnej právnej úpravy tak už nie je iba pomocníkom sudcu v konkrétnej agende, ale sú mu zverené aj isté rozhodovacie kompetencie. VSÚ treba považovať za zamestnanca súdu v zmysle druhej a tretej vety čl. 142 ods. 2 ústavy. Z postavenia VSÚ ako zamestnanca štátu vyplýva, že nespĺňa kritériá nezávislosti a nestrannosti, ktoré sú priamo ustanovené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ak VSÚ vydal rozhodnutie v súdnom konaní, je v zmysle poslednej vety čl. 142 ods. 2 ústavy proti takému jeho rozhodnutiu vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje sudca.“ Z uvedeného teda vyplýva, že ústavný súd uznal sťažnosť proti uzneseniu o trovách konania za účinný prostriedok nápravy.

27. S prihliadnutím, že aj samotné konanie o konkrétnej výške trov má pre strany sporu či účastníkov konania nesporný význam a aj v tomto štádiu konania môže byť zasiahnuté do základných práv a právom chránených záujmov, sa požiadavka na „vyšší stupeň“ kvality podania, v konkrétnom prípade sťažnosti proti uzneseniu o trovách konania vydanému VSÚ, nejaví ako nelogická či ústavne neudržateľná. V okolnostiach danej veci tiež nie je úplne bez významu ani skutočnosť, že právny zástupca bol okresným súdom dvakrát vyzývaný na preukázanie toho, že podanie bolo urobené so zaručeným elektronickým podpisom, čo však ostalo bez reakcie. Zaručený elektronický podpis v prípade sťažnosti, resp. rozhodovania o nej má nepochybne váhu aj z pohľadu istoty obsahu podania.

Pokiaľ sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentovala rozhodnutím ústavného súdu č. k. IV. ÚS 115/2020 z 1. apríla 2020, je potrebné zdôrazniť, že v danom prípade išlo o posúdenie diametrálne odlišnej procesnej situácie, a to o posúdenie včasnosti podania urobeného elektronicky. V prípade argumentácie judikatúrou najvyššieho súdu ústavný súd poznamenáva, že išlo o posúdenie podmienok prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP.

28. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, ostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými návrhmi (finančné zadost'učinenie).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu